

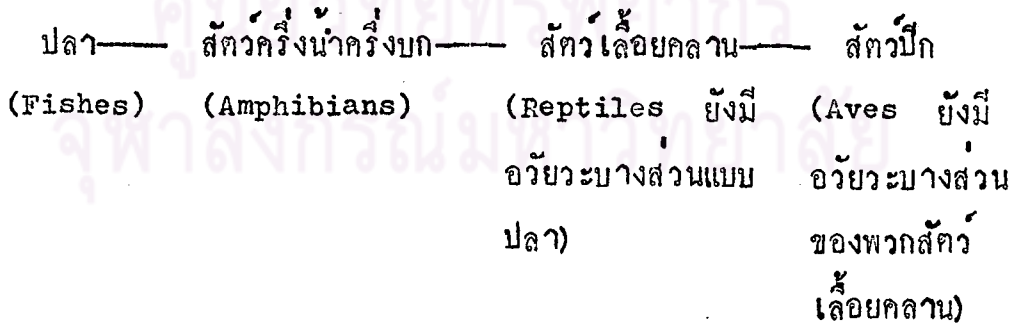
ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับอุตสาหกรรมสัตว์ปีก

ที่มาของนกตระกูลไก่

จากการศึกษาซากโบราณพบว่า สัตว์ปีกโบราณเท่าที่มีหลักฐานยืนยันนั้น คือ สัตว์พวกอาคีโอพเทอริก (Archaeopteryx) เมื่อสมัยประมาณ 150 ล้านปีล่วงมาแล้ว สัตว์ปีกโบราณชนิดนี้มีขนาดเท่าสัตว์ประเภทกิ้งก่า แต่มีลักษณะหลายอย่างที่ทำให้พวกสัตว์ปีกในปัจจุบันไม่มี แทนที่จะมีหาง เป็นรูปลักษณะคล้ายพัดอย่างไก่ ปัจจุบันนี้หางของมันคล้ายหางจิ้งเหลนมีขนหาง ๆ และยังมีหลักฐานอีกหลายอย่างที่ยืนยันได้ว่า สัตว์ปีกสมัยปัจจุบันนั้นมันตระกูลโบราณมาจากสัตว์ เลื้อยคลาน

ถ้าพิจารณาตามภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวกับการวิวัฒนาการและความคล้ายคลึงกันในอวัยวะสำคัญ ๆ บางส่วนก็จะเห็นได้ว่า พวกสัตว์ปีกยังมีเค้าของเกล็ดของสัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ และสัตว์เลื้อยคลานก็มีอวัยวะบางส่วนคล้ายของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น สิ่งหุ้มภายนอก ขาและเท้า สำหรับสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำก็มีปอด ขาคู่หน้า และส่วนหัวคล้ายพวกปลาซึ่งสันนิษฐานกันว่า พวกปลาเป็นสัตว์โลกที่มีมาก่อนสัตว์ต่าง ๆ อาจเขียนลำดับได้ดังนี้

ในทางสัตวศาสตร์ได้จัดสัตว์ปีกทั้งหลายให้อยู่ในจำนวนเอเวส (Aves มาจากภาษาลาติน Avis แปลว่านก) ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายเหล่า (orders) และวงศ์ (Families) ตามลักษณะรูปร่างที่ผิดแตกต่างกันไป ไก่อยู่ในเหล่าแกลลิฟอร์ม (Galliforms) พวกเดียวกับ ไก่ฟ้า ไก่คอก นกยูง ไก่วง แต่แยกสาขากันในวงศ์เฟเซีย นีดี (Phasianidae) อันมีนกยูง และไก่วงรวมอยู่ด้วย เพราะมีลักษณะคล้ายกับไก่ฟ้า แต่ไก่มีสาขาย่อย เรียกว่า Phasianine เฉพาะไก่อยู่ในยีนัส (genus) Gallus โดยถือลักษณะขนหางเป็นเกณฑ์

ลำดับวงศ์วานของสัตว์ปีกทั้งหลายที่มนุษย์เราใช้เป็นอาหารมีดังนี้

Class	Order	Family	Genus	Species	ชื่อธรรมดา
Aves	Anseriforma	Anatidae	Anser	anser	ห่าน
			Anas	Platyrhuclus	เป็ด
	Galliforms	Phasiandae	Phasianus	colchious	ไก่ฟ้า
			Gallus	domesticus	ไก่บ้าน
		Meleagrididae	Meleagris	gallopavo	ไก่วง

แหล่งกำเนิดเดิมของไก่อยู่ในประเทศร้อนแถบเอเชีย บริเวณประเทศไทย จีน ฮวา สุมาตรา อินโดจีน ลาว พูวน เขมร พม่า อินเดีย และแถบชายทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ในดินต่างๆ เหล่านี้ มีไก่ป่า 4 ชนิด (Species) เป็นสัตว์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่

- 1) Gallus gallus ซึ่งบางทีก็เรียกว่า Gallus bankiva หรือ Gallus ferrugineus เป็นพวกไก่ป่าสีแดง
- 2) Gallus lafayettii เป็นไก่ป่าสีลอน
- 3) Gallus sonneratii เป็นไก่ป่าสีเทา
- 4) Galus varius ไก่ป่าชวามีลักษณะผิดกับไก่ชนิดอื่น มีเหนียงอันเดียว หงอนไม้จ๊ก ขนสร้อยคอไม่แหลม และมีขนหางพิเศษอีก 1 คู่

ไก่ป่าต่าง ๆ เหล่านี้อยู่กระจัดกระจายเป็นแถบ ๆ เช่น พวกไก่ป่าสีแดงมัก
 อยู่ในประเทศไทย อินเดียน พม่า และสุมาตรา ไก่ป่าสีลอนในประเทศชิลอน ไก่ป่าสีเทา
 มีในภาคตะวันตก และใต้ของประเทศอินเดีย ไก่ป่าชวามีอยู่ในประเทศชวา และตาม
 บริเวณเกาะข้างเคียงแถบนั้น ไก่ป่าทั้ง 4 ชนิด ผสมพันกันได้ และไข่ออกได้อย่าง
 ธรรมดา นอกจากไข่ออกผสมตัวเมียจากการผสมระหว่างไก่ป่าชวากับไก่บ้านเท่านั้น
 จะฟักออกน้อยกว่าปกติ ปัญหาที่ว่าไก่บ้านนั้นมีบรรพบุรุษเป็นไก่พวกใด ได้มีผู้ให้ความ
 เห็นว่า ไก่บ้านปัจจุบันนี้มีบรรพบุรุษของมันก็คือ Gallus gallus เพราะมีลักษณะ
 ต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน แต่มีหลายความเห็นที่มาพ้องกันในสมัยหลัง ๆ นี้ว่า ไก่บ้านปัจจุบัน
 มีบรรพบุรุษมาจากไก่ป่าทั้ง 4 ชนิด ดังกล่าวมาแล้ว ด้วยเหตุผลของความแตกต่างและ
 ความลุ่มลุ่มคลั่งคลึงกันในรูปร่างของไก่พันธุ์ต่าง ๆ กับไก่ป่าเหล่านี้

มนุษย์ได้ทำการเลี้ยงไก่มาแต่โบราณ ตามประวัติศาสตร์ไก่เริ่มเป็นสัตว์เลี้ยง
 ของมนุษย์มาได้สัก 5,000 ปีมาแล้ว ในประเทศจีนเลี้ยงกันมาประมาณ 3,300 ปี
 แล้ว ได้มีผู้นำไก่จากอินเดียไปเลี้ยงในกรุงบาบิโลนเมื่อราว 2,500 ปีล่วงมาแล้ว
 ราว 100 ปีต่อมา ก็ขยายพันธุ์ไปในประเทศกรีซ ในกรุงโรมมีการเลี้ยงไก่มาก่อน
 คริสต์ศักราช แต่การเลี้ยงไก่เป็นค้าสัตว์จริง ๆ เพิ่งมีมาได้สัก 100 กว่าปีเท่านั้น
 สิ่งซึ่งช่วยให้การเลี้ยงไก่แพร่หลายในสมัยก่อนก็คือ การชนไก่ ซึ่งเป็นทั้งกีฬา และการ
 พนัน อันเป็นสิ่งจูงใจมนุษย์ยิ่งนัก และก็ยังเฉียดอีกด้วยว่า เนื้อไก่ ไข่ไก่ มีรสชาติและ
 มีประโยชน์สูงทางอาหาร สมัยหลัง ๆ นี้ ความต้องการทางอาหารของโลกมีมากขึ้น
 ทำให้มีผู้คิดหาวิธีคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ต่าง ๆ กันต่อ ๆ มาจนเป็นไก่สมัยปัจจุบัน ใน
 กัน ๆ สมัยความนิยมเลี้ยงไก่มุ่งไปทางความสวยงาม และความสม่ำเสมอทางสีสรร
 วรรณะ ทำให้มีไก่พันธุ์แท้ พันธุ์ต่าง ๆ ขึ้นมากมาย ความนิยมพันธุ์แท้ในสมัยปัจจุบันก็ยัง
 มีแต่ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพลเมืองเพิ่มมากขึ้น ความต้องการทางประโยชน์ทาง
 เศรษฐกิจย่อมมีความสำคัญมากขึ้นทุกวัน ปัจจุบันนี้อาจแบ่งไก่ตามหลักเศรษฐกิจเป็น
 ประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือประเภทไข่ออก และประเภทเนื้อมาก ในการ

เลี้ยงไก่สมัยหลัง ๆ นี้ วิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้า การเลี้ยงไก่ได้อาศัยวิทยาการต่าง ๆ มาช่วยปรับปรุงทุกด้านทางการผสมพันธุ์ การอาหารไก่ การรักษาโรค ตลอดจนวิธีการจัดการที่ถูกต้อง เวลานี้การเลี้ยงไก่เป็นอุตสาหกรรมในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เคนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และอื่น ๆ รวมทั้งที่กำลังขยายตัวอยู่ในประเทศไทยด้วย โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งเป็นดินเค็มของต้นตระกูลไก่ แสดงว่าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเหมาะสมสำหรับการประกอบอุตสาหกรรมเลี้ยงไก่อีก นอกจากนี้ ประเทศไทยมีดินฟ้าอากาศอุดมสมบูรณ์ มีการกลีกรวมเป็นอาชีพหลักใหญ่ของพลเมือง มีผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบได้จากทางการกลีกรวม ซึ่งมีประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมเลี้ยงไก่ ดังนั้น อุตสาหกรรมเลี้ยงไก่ของประเทศไทย จะเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ประเภทของการเลี้ยงไก่ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่แยกเป็นประเภทได้ดังนี้

1. ไก่กระทง
2. ไก่ไข่
3. ไก่พันธุ์

ไก่กระทง

ไก่กระทงหมายถึงไก่ที่มีอายุตั้งแต่ 8-12 สัปดาห์ น้ำหนักตัวประมาณ 4 ปอนด์ (1.8 ก.ก.) หรือต่ำกว่าทั้งตัวผู้และตัวเมีย ไก่อายุนี้นี้อ่อนนุ่มไม่เหนียว ปลายกระดูกหนาออกและซี่โครงอ่อน ไก่ที่จะใช้เลี้ยงเป็นไก่กระทงได้ก็ต้องเป็นไก่ประเภทพันธุ์เนื้อที่โตเร็ว ขนขึ้นเต็มตัวเร็ว กินอาหารน้อย และใช้เวลาเลี้ยงสั้น ชนิดของลูกไก่ที่จะนำมาเป็นไก่กระทงแบบอุตสาหกรรม เป็นไก่ประเภทเลือดผสมสูงไฮบริด (Hybrid) ซึ่งให้ผลดีที่สุดสำหรับเลี้ยงเป็นไก่กระทง เพราะไม่ว่าจะเป็นด้านการเจริญเติบโต

ขนงอกเร็ว เนื้อหนากว้างและหนา ผิวหนังสะอาด กินอาหารน้อย คุณสมบัติดังกล่าวรวมอยู่ในโกประเภทนี้ครบถ้วน แต่โกประเภทไฮบริดนี้ การผลิตเป็นเรื่องยากต้องการทั้งความรู้และการลงทุนสูง โกประเภทนี้จึงยังไม่สามารถผลิตได้เองในประเทศไทย จำเป็นต้องสั่งโกไฮบริดซุกพ่อแม่พันธุ์ (Parent Stock) เข้ามาเลี้ยงแล้วผสมพันธุ์กับผลิตลูกโกกระทง โกกระทงในปัจจุบันเป็นความสำเร็จที่น่าทึ่งมากของอุตสาหกรรมโก เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อ 30 ปีก่อน โกสมัยนี้มีอัตราการเจริญเติบโตเร็วมาก แต่ก่อนนี้โกอายุ 12-14 สัปดาห์ มีน้ำหนักประมาณ 1.5 กิโลกรัม แต่ในปัจจุบันเพียง 8 สัปดาห์ ก็สามารถเลี้ยงโกให้มีน้ำหนักถึง 1.8 กิโลกรัม ซึ่งเป็นผลสำเร็จจากการพัฒนาทางพันธุกรรมโก และอาหารโก

โกไซ

โกไซหมายถึงโกที่เลี้ยงเพื่อผลิตไซชาย แม่โกไซที่เลี้ยงแบบอุตสาหกรรมมีวัตถุประสงค์ในด้านการให้ผลผลิตสำหรับช่วงการผลิตเท่าที่ธรรมชาติจะอำนวยให้ได้ปกติแม่โกมีอายุยืนไม่ต่ำกว่า 10 ปี แต่อุตสาหกรรมด้านการผลิตไซเพื่อนำออกจำหน่ายส่วนใหญ่มักจะเลี้ยงแม่โกไซเพียงช่วงเวลาประมาณ 18 เดือน หลังจากพักเท่านั้น เพราะว่าเป็นช่วงที่แม่โกไซให้ผลผลิตได้มากที่สุด แต่ในกรณีที่จำเป็นเนื่องจากราคาไซในตลาดสูง หรือต้นทุนของการผลิตแม่โกสูง ก็อาจจะมีการเลี้ยงไว้นานกว่า 18 เดือน โดยอาศัยเทคนิคเกี่ยวกับการผลิตขน ก็จะสามารถเลี้ยงแม่โกไซไว้ในปีที่สองได้

โกพันธุ์

โกพันธุ์หมายถึงโกที่เลี้ยงไว้เพื่อผลิตไซ และนำไซไปพักเป็นลูกโกชายสำหรับนำไปเลี้ยงเป็นโกกระทง หรือโกไซต่อไป เนื่องจากการคัดเลือกพันธุ์ และการผสมพันธุ์เป็นเรื่องยากต้องการความรู้และการลงทุน ปัจจุบันในประเทศไทยนิยมสั่งโกป้าพันธุ์จากต่างประเทศเข้ามาเพื่อเลี้ยง และผลิตเป็นโกพ่อแม่พันธุ์ และจากโกพ่อแม่พันธุ์จะเลี้ยงเพื่อผลิตลูกโกไซ และลูกโกกระทงชาย